

- [Wanneer ook gewone vlinders zeldzaam worden ...](#)
- [Tweede periode dagvlinderatlas van start](#)
- [Waalse dagvlinderatlas komt er aan](#)
- [Nachtvlindermeetnet van start](#)
- [Dagvlinders en Duitse wijngaarden](#)

Wanneer ook gewone vlinders zeldzaam worden ...

Uit het hele land komen onheilspellende berichten over de afwezigheid van dagvlinders en dit voorjaar stond het al in meerdere kranten: ondanks de zonnige dagen waren er nauwelijks of geen vlinders. Traditioneel worden atlasgegevens gebruikt om de evolutie van soorten in te schatten. Maar atlasgegevens zijn eerder ruw en soorten kunnen een sterke erosie ondergaan voor ze ook effectief uit een atlashok verdwijnen. De achteruitgang van 'gewone' soorten wordt daardoor vaak onderschat. Belgische en Nederlandse onderzoekers analyseren momenteel de gegevensreeks van 16 jaar dagvlindermonitoring voor 20 soorten die we als algemeen of 'gewoon' beschouwen (1992-2007). Het gaat bv. om de dagpauwoog en de citroenvlinder. De combinatie van de vele Nederlandse en enkele Vlaamse routes geeft in feite een veel preciezer beeld van de trends van algemene soorten. Het wordt uitkijken of dit 'hard' cijfermateriaal op basis van vrijwilligersgegevens de rampzalige indrukken van vele vlinderaars zullen bevestigen en verklaringen kan geven. We komen hier zeker spoedig op terug.

En intussen hopen we op een iets vlinderrijkere zomer...

Tweede periode dagvlinderatlas van start

Vanaf dit weekend kunnen de adoptieouders van atlashokken weer op pad. Na de klassieke juni-dip tussen de voorjaars- en zomergeneraties in, beginnen de zomervlinders stilaan te vliegen. De eerste oranje zandoogjes en icarusblauwtjes werden reeds waargenomen en ook de rode lijstsoorten kleine ijsvogelvlinder, iepenpage en bruine eikenpage (foto: Marc Herremans) zijn aan het vliegen. Stilaan tijd dus om opnieuw op pad te gaan en per atlashok een uur lang alle vlinders te tellen. Je kan kiezen of je een hok van vorig jaar opnieuw telt, of opschuift naar een nieuw hok. Geef wel goed door welke hokken je gedaan hebt en laat weten als je nu al weet dat het niet gaat lukken om jouw steekproefhok af te werken. Je mag ook andere tellers motiveren om een kilometerhok op zich te nemen. Deze atlasperiode loopt tot eind augustus maar best is om te tellen in de maand juli. Jouw hok in beide maanden bezoeken mag natuurlijk ook.

Wil je ook meewerken aan de nieuwe vlinderatlas 2007-2010, neem dan een kijkje op www.vlinderwerkgroep.be of contacteer vlinders@natuurpunt.be of dagvlinders@inbo.be

Waalse dagvlinderatlas komt eraan

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de atlas van de dagvlinders van Wallonië. Het zuiden van België herbergt met zijn veengebieden, bossen en kalkgraslanden een hele rist soorten die we al lang niet meer tegen komen in Vlaanderen. De atlas zal evenwel niet alleen nuttig zijn voor het plannen van natuurweekends. Het wordt een nuttig instrument voor het natuurbehoud in het zuiden van het land. En aan belangrijke signalen is er geen gebrek. Zo stelt men een sterke achteruitgang vast van een aantal soorten in de Ardennen (bv. de blauwe vuurvlieder). Meer informatie volgt als het boek van de drukpersen is gerold.

Nachtvliendermeetnet van start

Motten zijn 'in'. Sinds het verschijnen van een goede nederlandse veldgids rond nachtvlinders gaan meer en meer mensen 's nachts op pad om nachtvlinders te inventariseren. Met een speciaal hiervoor ontworpen lichtbak worden de vlinders aangetrokken. Dit levert boeiende informatie op over de verspreiding van nachtvlinders in Vlaanderen. Door ook de aantallen te noteren en een vast protocol te volgen, kunnen gebieden worden vergeleken en trends in de aantallen vastgesteld. Dat levert informatie op over de toestand van de biodiversiteit in verschillende landschappen. Zowel specialisten als gemotiveerde beginners kunnen mee doen met dit nachtvliendermeetnet. Geïnteresseerd? Stuur dan een mailtje naar nachtvlinders@natuurpunt.be. Natuurpunt Studie zorgt voor info en begeleiding.

Dagvlinders en Duitse wijngaarden

Niets zo lekker als een heerlijk glaasje wijn op een zomers terras. Maar de wijnbouw behoort tot de meest intensief beheerde landbouwsystemen van Europa. Duitse vlinderonderzoekers namen recent de vlinderfauna van de wijnregio rond Trier onder de loep aan de hand van een reeks van monitoringgegevens. De zone bestaande uit wijngaarden en braakliggend terrein telde niet minder dan 34 soorten (in vergelijking met 35 soorten op beheerde kalkgraslandreservaten). De meeste soorten waren evenwel relatief zeldzaam en slechts enkele soorten waren erg talrijk; 75% van alle vlinders langsheen de transecten behoorde tot slechts 6 soorten en 59% van alle soorten waren maar goed voor amper 5% van de waargenomen exemplaren. De kampioen in de aantallen was met ruime voorsprong het bruin zandoogje. Deze werd gevolgd door klein koolwitje, hooibeestje, dambordje, koevinkje en oranje zandoogje. Braakliggende terreinen herbergden echter gemiddeld beduidend meer soorten dan de wijngaarden zelf. De soorten in de wijngaarden waren gemiddeld ook mobieler dan de soorten op de braakliggende terreinen. De meeste vlinders in de wijngaarden waren dus vooral kortstondige bezoekers of migranten van naburige andere vegetaties. Uitzondering waren bruin blauwtje (waarvan de waardplant reigersbek veelvuldig in de wijngaarden voorkomt) en

kaasjeskruidkoppje, dat houdt van het grote aandeel naakte bodem en de zuidelijke expositie van de wijngaarden. De onderzoekers besluiten dat voor de meeste soorten de wijngaarden geen geschikt leefgebied zijn. Een regio als Trier doet er vanuit vlinderoogpunt dus goed aan om te zorgen voor een mozaïek van wijngaarden en braakliggende terreinen. De aanmoediging om dergelijke braakliggende terreinen te bebossen helpt de vlinderfauna niet vooruit, wel integendeel.

BRON:

Schmitt T., et al. (2008) The influence of changes in viticulture management on the butterfly diversity in a wine growing region of southwestern Germany. European Journal of Entomology 105: 249-255.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan [hier](#).
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar vlinders@natuurpunt.be.